

COMMISSION DE L'INTERIEUR,
DE LA SECURITE, DE LA
MIGRATION ET DES MATIERES
ADMINISTRATIVES

du

MERCREDI 2 DECEMBRE 2020

Après-midi

COMMISSIE VOOR
BINNENLANDSE ZAKEN,
VEILIGHEID, MIGRATIE EN
BESTUURSZAKEN

van

WOENSDAG 2 DECEMBER 2020

Namiddag

Le développement des questions et interpellations commence à 14 h 40. La réunion est présidée par M. Ortwin Depoortere.

De behandeling van de vragen en interpellaties vangt aan om 14.40 uur. De vergadering wordt voorgezeten door de heer Ortwin Depoortere.

01 Interpellatie van Theo Francken aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "Eventuele oplossingen voor de opvang van asielzoekers in hotels op Gran Canaria" (550000551)

01 Interpellation de Theo Francken à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "Les solutions éventuelles pour l'accueil de demandeurs d'asile dans des hôtels à Gran Canaria" (550000551)

01.01 **Theo Francken** (N-VA): Mijnheer de staatssecretaris, het is lang geleden dat ik nog eens een interpellatie heb ingediend, een zestal jaar denk ik, maar ik wil u hierbij interpellieren over een aangelegenheid waarover ik u onlangs ook een brief heb gestuurd, namelijk: de situatie aan onze zuidwestelijke Schengengrens, de Canarische Eilanden, waarvan wij heel wat problematische beelden zien. De heer Van Langenhove heeft u daarover vorige week in de plenaire vergadering al ondervraagd.

Vroeger waren daar al problemen met een illegale toestroom en mensensmokkel. Die zien wij nu opnieuw, heel veel mensen stromen daar toe. De problemen ontstonden een aantal weken geleden. U hebt misschien ook kennisgenomen van het artikel in *El País* waarin de smokkelnetwerken en de maffieuze organisaties achter die mensensmokkel worden blootgelegd. Het is een zeer interessant artikel, er staat onder meer in te lezen dat er op een bepaald ogenblik afgesproken werd – in een aantal dorpen of door de Spaanse overheid, dat is niet helemaal duidelijk – om in hotelopvang te voorzien tegen een vergoeding van 45 euro per dag, per persoon. Het gaat om een soort 'Spaanse Fedasilsubsidie' aan de hoteluitbaters. Die hotels staan leeg door de coronacrisis en op die manier wordt er in opvang voorzien. Daarnaast zijn er ook tentenkampen. Ik heb begrepen dat die helemaal vol zitten en dat er zich schrijnende situaties voordoen. Er zijn ook steeds meer overlijdens. Dat is logisch: de winter nadert, de zee wordt wilder, zeker de Atlantische Oceaan wordt een heel stuk wilder.

Het is dan ook echt nodig om in te grijpen, mijnheer de staatssecretaris.

Ik heb u een brief gestuurd met de vraag om contact op te nemen met uw Spaanse ambtgenoot of de Spaanse ambassade om te vragen welk beleid ginds gevoerd wordt. Wat zullen wij doen? U zegt dat u al contact opgenomen hebt. Mijn eerste vraag was of dat gesprek al plaatsgevonden heeft. Het is echt noodzakelijk om Spanje er zo snel mogelijk toe aan te zetten om bilateraal met Marokko, zoals men in het verleden al gedaan heeft, een oplossing te zoeken. De opvang in hotels moet zo snel mogelijk worden stopgezet.

Bijna twaalf jaar geleden, onder het beleid van staatssecretaris Wathélet, werden al eens mensen opgevangen in hotels. Ik heb toen gezien wat dat teweegbrengt. Dat creëert een enorm aanzuigefect, ook al zijn dat helemaal geen luxehotels maar hotels met enkel basiscomfort. We hebben toen gezien dat deze maatregel heel veel mensen aantrekt en heel wat geruchten voedt. Zo ondernemen nog meer mensen de gevaarlijke tocht. Zowel op Europees vlak als bilateraal moet er zo snel mogelijk een akkoord worden afgesloten.

Wat hebt u intussen gedaan? Hebt u daar nieuws over?

Wat is uw mening over de hotelopvang? Hoe pakken we de situatie aan onze zuidwestelijke buitengrens het best aan?

01.02 Staatssecretaris **Sammy Mahdi**: Mijnheer Francken, bedankt voor de interpellatie. Ik ben blij dat u deze vraag over een zeer belangrijke problematiek stelt.

Ik heb inderdaad een brief van u gekregen en een dag later heb ik hierover in de plenaire vergadering een vraag gekregen van de heer Van Langenhove. Ik heb toen al duidelijk gemaakt dat wij op 15 november al een vraag voor een onderhoud hebben uitgestuurd, zowel met de ambassadeur als met mijn Spaanse collega. Het onderhoud zal morgen plaatsvinden. Het heeft dus nog niet plaatsgevonden. We hebben wel een herinnering gestuurd om het onderhoud zo snel mogelijk te laten plaatsvinden. Na de brief van 15 november kan ik u medelen dat we morgen een onderhoud hebben waarin we dat probleem zullen bespreken. Tijdens de plenaire vergadering heb ik aan de heer Van Langenhove gezegd dat er vorige week ook al een gesprek heeft plaatsgevonden met de Marokkaanse ambassadeur. Vandaag gaat de problematiek over Gran Canaria, maar alle commissieleden weten heel goed dat zo'n problematiek niet enkel over één land gaat, maar over een aantal landen die hun verantwoordelijkheid daarin moeten opnemen.

We moeten dus zoveel mogelijk proberen te spreken met de landen aan de buitengrenzen. De twee volgende weken heb ik nog een onderhoud met de Tunesische ambassadeur, met de Egyptische ambassadeur en met de Algerijnse consul-generaal. Deze week heb ik ook, als ik mij niet vergis, de Italiaanse ambassadrice gezien. Ik zou het lijstje kunnen afgeven, maar in ieder geval is het belangrijk dat die gesprekken plaatsvinden in deze fase, zeker met de Europese collega's inzake het Europese migratiepact dat er moet komen. Wat de landen aan de buitengrenzen betreft, zijn die gesprekken vooral van belang in het kader van de terugnameakkoorden en voor een goede organisatie van ons asielbeleid, dat ook wel geïmpacteerd wordt door wat er in die landen gebeurt.

Wat Spanje betreft, heb ik al aan de heer Van Langenhove in de plenaire vergadering gezegd dat Spanje daar ook een verantwoordelijkheid in heeft om vingerafdrucken te nemen, om mensen te registreren en om een infrastructuur op te zetten om de identificatie mogelijk te maken. Dat laatste gebeurt trouwens ook. Er is extra infrastructuur opgezet door de Spaanse autoriteiten om de identificatie beter te laten verlopen en wij verwachten van Spanje dat het die rol blijft spelen en er effectief voor zorgt dat de Europese regels worden nageleefd. Die regels zijn heel duidelijk voor België, maar ook voor Spanje. Mijn gesprek met mijn Spaanse collega zal dus constructief zijn, want wij beseffen allebei dat wij op de langere termijn naar een meer structurele oplossing moeten gaan. Op de korte termijn verwachten wij van Spanje dat het de Europese regels naleeft.

Ik heb al een paar keer gezegd hoe wij de zaken zien op de langere termijn. Wij mogen er niet voor zorgen dat er een nieuw Lesbos ontstaat. Uw bezorgdheid over een aanzuigeffect begrijp ik en dat is een terechte bezorgdheid, waarmee wij rekening moeten houden in ons beleid. Europa heeft daarin een bepaalde verantwoordelijkheid, net zoals België en Spanje.

Daarnaast moeten wij vooral op de langere termijn werken en nadenken hoe wij ervoor kunnen zorgen dat mensen die vandaag een van de gevaarlijkste routes gebruiken... Voor alle duidelijkheid, die route werd eigenlijk niet meer gebruikt. Op een bepaald moment is men gestopt die route te gebruiken, omdat zij te gevaarlijk was, en is men andere routes gaan exploreren. Het is voor niemand goed, zeker niet voor die mensen zelf, dat zij die route vandaag opnieuw gebruiken, waarbij zij 1 kans op 24 hebben om te verdinken onderweg, nog los van alle risico's die zij daarna nemen. Zij nemen zo'n risico, terwijl het antwoord voor economische migranten uiteindelijk is dat er geen oplossing en geen toekomst is voor hen in Europa.

Wij moeten dus werken aan betere akkoorden. Vandaar de onderhandelingen die vandaag bilateraal en multilateraal op Europees niveau worden gevoerd om te zorgen voor sterkere buitengrenzen en om ervoor te zorgen dat mensen aan de grens meteen worden geïdentificeerd. Volgens het nieuwe Europese migratiepact zouden zij binnen vijf dagen moeten worden geïdentificeerd en als zij worden geïdentificeerd als economische migranten zullen zij meteen worden teruggestuurd.

Ik denk dat wij daarop enorm zullen moeten inzetten, aangezien wij zulke zaken zullen blijven meemaken

zolang we geen nieuw en beter antwoord hebben op dit verhaal. Daar werken we aan, op de lange termijn. Ondertussen proberen wij op de korte termijn – in dezen letterlijk te begrijpen, met name morgen al – in samenwerking met onze Spaanse collega's te zorgen voor een goed beleid, waarbij iedereen de Europese regels naleeft en waarbij wij op Spanje rekenen om het nodige te doen.

01.03 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de staatssecretaris, bedankt voor uw antwoord.

Het stemt mij op zich tevreden dat u ook spreekt over de langetermijnvisie, maar ik deel die absoluut niet. Daarover hebben we al gedebatteerd. Ik geloof niet meer in een model waarbij er asiel aangevraagd en verblijfsrecht verkregen kan worden na een illegale reis naar Europa. Daarin geloof ik niet meer, ik ben daarvan afgestapt, want dat is een oud versleten paradigma waar men niet uitgeraakt.

Op *Doorbraak*, in de podcast bij David Geens, las ik vandaag dat u alle mogelijke drogredenen aanhaalt om dat te weerleggen. Zo zegt u dat we geen mensen naar oorlogsgebied gaan terugsturen, dat u zo'n model niet verdedigt. Het zou echter goed zijn als u intellectueel eerlijk antwoordt. Daarvan heb ik echter nog niets gemerkt. De redenen die u aanhaalt om te beweren dat het model niet zou werken, zijn elementen die in ons model zelfs niet eens voorkomen. In de komende weken en maanden zullen we daarover nog heel vaak discussiëren. Ik hoop u daarvan uiteindelijk ook te kunnen overtuigen, na een aantal maanden of jaren praktijkervaring.

Alleszins, zolang de verblijfsmogelijkheid bestaat, blijft volgens mij het aanzuigeffect te groot, zeker in combinatie met hotelopvang. U zegt te begrijpen dat zoiets een aanzuigeffect creëert en dat u aanzuigeffecten maximaal probeert te vermijden. Tussen de regels door geeft u dus toe dat u ook wel denkt dat dit een aanzuigeffect creëert. Daarom had ik u gevraagd of u dat ook zult bespreken met de Spaanse ambassadrice, om te vragen dat de hotelopvang zo snel mogelijk stopt. Het gaat weliswaar om een Spaanse bevoegdheid, maar u kunt het vragen, daar is niets mis mee. Ik noteer dat u dat gesprek morgen zal voeren, dus in de komende dagen of weken zal ik u over het verloop daarvan ondervragen. Waarschijnlijk of hopelijk zal ik het ook wel vernemen, want ik vermoed dat u erover zal communiceren aangezien die zaak zeker heel veel mensen verontrust.

Daarnaast is het uiteraard goed om diplomatieke contacten te onderhouden met Marokko, Tunesië, Algerije en Italië. Die landen zijn heel belangrijke partners. Volgens mij zijn het de cruciale spelers om de buitengrens zodanig te sluiten, opdat de illegale internationale mensensmokkel eindelijk drooggelegd wordt.

Die aanzetten zie ik niet in uw beleidsnota en niet in het Europese *migration pact* en ik hoor ze hier spijtig genoeg ook niet. Het zal blijven duren. We zullen daarmee blijvend worden geconfronteerd, is het niet via de zuidwestelijke grens, dan is het via de zuidoostelijke grens of elders, maar de migratiedruk op de Europese buitengrenzen zal niet stoppen met het beleid dat u voorstaat. Dat is onmogelijk.

Ik moet toch even meegeven dat Marokko, zoals u misschien weet, best wel wat geld krijgt om effectief aan betere grenscontroles te doen. Daarvoor krijgt het land al jaren geld en dat doet het ook wel, dat is het punt niet. Ik begrijp echter niet goed wat er in de Westelijke Sahara nu precies aan het mislopen is. Het is natuurlijk ook omstreden gebied. U kent heel dat verhaal wel. Die problematiek blijft bijzonder gevoelig.

Mijnheer de voorzitter, ik heb een motie van aanbeveling die ik nu zal indienen.

Moties **Motions**

De **voorzitter**: Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Theo Francken en luidt als volgt:

"De Kamer,

gehoord de interpellatie van de heer Theo Francken

en het antwoord van de staatssecretaris voor Asiel en Migratie, belast met de Nationale Loterij, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing,

- gelet op het actuele probleem van illegale bootmigratie vanuit Marokko over de Atlantische Oceaan naar de Canarische Eilanden en in het bijzonder naar Gran Canaria;

- gelet op de hotelopvang op de Canarische Eilanden, gesubsidieerd door de Spaanse overheid tegen een

vergoeding van 45 euro per dag en per persoon;

- gelet op het risico van overlijdens tijdens deze levensgevaarlijke overtocht met al te dikwijls gammele bootjes,

- overwegende dat deze regering inzet op de strijd tegen illegale migratie naar Europa;

- overwegende dat deze regering een prioritair beleid wil voeren om de mensensmokkel te bestrijden;

- overwegende dat hotelopvang na illegale binnenkomst in de EU niet te verantwoorden valt en zorgt voor een groot aanzuigeffect,

vraagt de regering

- onmiddellijk gesprekken op te starten, al dan niet via de Europese gremia, met Spanje om oplossingen te zoeken voor deze prangende problematiek die aanzet tot de levensgevaarlijke overtocht op zee tussen Marokko en Gran Canaria, waarbij ernaar wordt gestreefd om de opvang in hotels zo snel als mogelijk stop te zetten door de problematiek aan de oorsprong aan te pakken, zodat er geen humanitaire crises ontstaan, dus de illegale migratieroute aan te pakken, onder andere door net zoals met Senegal en Mauritanië, ook met Marokko in repatriëring te voorzien bij illegale migratie van niet-vluchtelingen;

- onmiddellijk gesprekken op te starten, al dan niet via de Europese gremia, met Marokko om te bediscussiëren hoe het kan dat ondanks Europese steun toch duizenden migranten illegaal de oversteek maken vanuit Marokko naar Gran Canaria en hoe deze problematiek vanuit humanitair standpunt onmiddellijk aangepakt kan worden."

Une motion de recommandation a été déposée par M. Theo Francken et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu l'interpellation de M. Theo Francken

et la réponse du secrétaire d'État à l'Asile et la Migration, chargé de la Loterie nationale, adjoint à la ministre de l'Intérieur, des Réformes institutionnelles et du Renouveau démocratique,

- vu le problème actuel de la migration illégale par bateau dans l'océan Atlantique entre le Maroc et les îles Canaries et en particulier Gran Canaria,

- vu la prise en charge de ces migrants dans des hôtels des îles Canaries, subsidiée par le gouvernement espagnol à concurrence de 45 euros par jour et par personne,

- vu les risques de noyades durant cette traversée périlleuse trop souvent effectuée à bord d'embarcations vétustes,

- considérant que le gouvernement actuel mise sur la lutte contre la migration illégale vers l'Europe,

- considérant que le gouvernement actuel a érigé la lutte contre le trafic des êtres humains au rang de ses priorités,

- considérant que l'hébergement hôtelier après une entrée illégale sur le territoire de l'UE est injustifiable et crée un énorme appel d'air,

demande au gouvernement

- d'entamer immédiatement, par l'intermédiaire de l'Union européenne ou non, des discussions avec l'Espagne afin de trouver des remèdes à ce phénomène préoccupant qui pousse des migrants à risquer leur vie pour effectuer la traversée entre le Maroc et Gran Canaria; de mettre un terme dans les meilleurs délais à l'hébergement hôtelier en s'attaquant au problème à l'origine, de sorte à éviter toute crise humanitaire, ce qui signifie, par conséquent, de couper la route de la migration illégale en prévoyant avec le Maroc, comme cela a été fait avec le Sénégal et la Mauritanie notamment, l'organisation du rapatriement des migrants illégaux ne pouvant pas prétendre au statut de réfugié,

- d'entamer immédiatement, par l'intermédiaire de l'Union européenne ou non, des discussions avec le Maroc afin de déterminer les raisons pour lesquelles, en dépit de l'aide européenne, des milliers de migrants effectuent néanmoins illégalement la traversée depuis le Maroc vers Gran Canaria et d'examiner comment gérer immédiatement ce problème d'un point de vue humanitaire."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heer Franky Demon.

Une motion pure et simple a été déposée par M. Franky Demon.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

La réunion publique de commission est levée à 14 h 56.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 14.56 uur.